

## Conjunt de cos i faldilla de seda acanalada de color ocre

**Museu actual:**

Museu del Disseny de Barcelona

**Cronologia:**

1863-1869

**Gènere:**

Dona

Charles Frederick Worth va ser el primer creador d'alta costura de la història. Per primer cop, el dissenyador creava uns models i els mostrava a la clientela als seus salons, en les primeres desfilades amb maniquins. Les clientes triaven, després se'ls feia el vestit a mida i el creador hi posava l'etiqueta, deixant, doncs, la seva signatura a l'obra. Això passava a París ja a mitjan segle XIX. Des d'aleshores el sistema de la moda s'anà imposant a la resta d'Occident, fins que l'alta costura esdevingué el motor de la creació en el disseny de vestits. A mitjan segle XIX la moda proposava aquesta mena de vestits, amb el cos molt comprimit, la cintura molt estreta —gràcies a la cotilla amb barnilles— i l'amplada màxima a les faldilles. Aquestes se sostenien gràcies a un nou giny, el mirinyac, estructura amb cercols d'acer subjectats per betes o cordonet. El mirinyac va permetre eliminar molts d'enagos sota la faldilla i aconseguir l'amplada màxima al voltant del cos en forma de campana. Absolutament difós i usat per totes les dones, fou motiu d'acudits a la premsa de l'època a causa de les situacions còmiques —i fins i tot perilloses— que provocava. D'altra banda, però, deslliurava les dones del pes de tants d'enagos que duïen anteriorment. Partint d'una circumferència perfecta, de mica en mica els vestits van creixent en metratge de teixit, que es concentra en més quantitat al darrere, com és el cas del model que presentem. L'espectacularitat dels vestits de les dones, amb teixits de colors i textures diversos i amb molta ornamentació, contrasta amb la invisibilitat de la indumentària dels homes, que duen sempre colors foscos. Sovint aquests vestits —compostos de dues parts que s'uneixen sobre el cos— es presenten en dues versions que utilitzen la mateixa faldilla: el model de dia —com el que veiem a la imatge—, amb el cos amb botons al davant i

màniga llarga, i el model de nit, amb un cos sense mànigues i un escot pronunciat.

**Creador:**

Charles Frederick Worth

**Firma:**

Charles Frederick Worth

Charles Frederick Worth (Bourn, Regne Unit, 1825 - París, 1895) és considerat l'iniciador de l'alta costura. Es trasllada a París l'any 1845 i comença el seu recorregut professional treballant pel mercer de luxe Gagelin. Posteriorment, serà al capdavant, juntament amb Bobergh, d'una casa de modes al núm. 7 de la rue de la Paix, icònic centre comercial de luxe de la capital francesa. El nou cerimonial de creació i venda de vestits que escenificarà en aquest establiment el distingirà ràpidament de la resta de l'oferta francesa: a partir d'ara el modista es convertia creador i ofería vestits a punt de provar, que es podien personalitzar segons el gust de la clienta fins a esdevenir models únics. En dates fixades, joves noies presentaven les peces, un format que ha arribat a la moda actual; la presentació se celebrava als luxosos salons de la casa de modes, que comptaven amb llum de gas de manera que permetien recrear l'ambient lumínic dels salons de ball i de cerimònia. Gràcies a Worth, l'ofici de la costura es va dur cap a l'àmbit de la creació.

**Any:**

1865-1868

**Ús:**

Exterior

**Tipologia d'ús:**

Indumentària d'inspiració internacional

**Tipus de peça:**

Indumentària civil femenina

**Tacte:**

Llis

**Color:**

Grocs

**Ornamentació:**

Llaç

Rivet

Botons

Cinta

**Material:**

Seda

### **Enllaços externs:**

[https://www.metmuseum.org/toah/hd/wrth/hd\\_wrth.htm](https://www.metmuseum.org/toah/hd/wrth/hd_wrth.htm)

<https://www.museunacional.cat/ca/colleccio/retrat-de-carlota-quintana-badia/federico-de-madrazo/069149-000>

### **Hemeroteca:**

<http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0004783541&search=&lang=ca>

### **Bibliografia:**

ALISON, G. Victorian & Edwardian fashion : a photographic survey, New York : Dover Publications , 1981

BERNIS, C. “El traje burgués”, A: Menéndez-Pidal, G. La España del Siglo XIX vista por sus contemporáneos, vol. I, Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1988.

BOEHN, M. VON, La moda. Historia del traje en Europa desde los orígenes del Cristianismo hasta nuestros días, vol V (1790-1817), vol VI 6. (1818- 1842) i vol VII (1879-1914.) Barcelona, 1928.

BOUCHER, M. Historia del traje en occidente, Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2009.

BOUCHER, M. 20.000 years of fashion, 2001 (1964).

CALLAN, G. O’HARA, DONOVAN, C. Enciclopedia de la moda : desde 1840 hasta nuestros días. Barcelona : Destino , 1989

Burke, Doreen Bolger, et al. In Pursuit of Beauty: Americans and the Aesthetic Movement. Metropolitan Museum [1]

CASAL-VALLS, L. “Definició de dues tipologies de vestit a través del seu ús històric: la indumentària d’arrel tradicional i el vestit d’inspiració internacional”, Emblecat, revista de l’Associació Catalana d’Estudis d’Emblemàtica. Art i societat, n.4 (2015), pp. 23-36. [2]

CASAL-VALLS, L. “Entre l’ exclusivitat i la democratització del vestit. Apunt sobre els inicis del disseny de moda a Catalunya”, Revista de Catalunya, n. 286 (2014), pp. 157-175 [3]

CASAL-VALLS, L. “Gust i consum d’imatge al segle XIX: el vestit”, Emblecat, revista de l’Associació Catalana d’Estudis d’Emblemàtica. Art i societat, n. 2 (2013), pp. 71-82 [4]

CASAL- VALLS, L. “La historia del vestido como historia de producto: productor, consumidor y objeto”, Seminari “Modernos a pesar de todo”, Fundació Història del Disseny, Barcelona, febrer 2016. [5]

COSGRAVE, B. Historia de la moda: desde Egipto hasta nuestros días. Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2005.

De crinolinas y poliones: indumentaria y moda femenina a finales del siglo XIX:

MUBAM, Museo de Bellas Artes de Murcia: 24 de noviembre 2005 - 8 enero 2006, Sala de exposiciones temporales. Textos, M<sup>a</sup> Paz Soler Ferrer, M<sup>a</sup> Ángeles Gutiérrez Garca. Murcia: Dirección General de Cultura, 2005

Dictionnaire international de la mode. Collectif sous la direction de Bruno Remaury et Lydia Kamitsis; avec la collaboration de Nadine Coleno. Paris: Editions du Regard,

2004.

ENTWISTLE, J. El cuerpo y la moda: una visión sociológica, Ed. Paidós, Barcelona, 2002

HUNNISETT, J. Period Costume for Stage & Screen: Patterns for Women's Dress, 1800–1909. London: Unwin Hyman, 1988.

JOHNSTON, L. La moda del siglo XIX en detalle. En col•laboració amb Marion Kite y Helen Persson; fotografies de Richard Davis; dibuixos de Leonie Davis. Barcelona: Gustavo Gili, cop. 2006.

KOENIG, R. La moda en el proceso de civilización, INSTITUTO DE ESTUDIOS DE MODA Y COMUNICACION, Valencia, 2002

La MODA en el XIX: [exposició], Madrid: Subdirección General de Promoción de las Bellas Artes; Sevilla: Consejería de Cultura, 2007 Catálogo de la exposición celebrada en el Museo de Artes y Costumbres Populares de Sevilla de octubre de 2007 a enero de 2008

La mode en France 1715-1815. De Louis XV à Napoléon I<sup>o</sup>, Exposició organitzada per Musée National de Kyoto i Kyoto Costume Institute, París, 1990

LAVER, J. Breve historia del traje y la moda. Madrid: Ediciones Cátedra, 1988.

LIPOVETSKY, G.; ROUX, E. El lujo eterno. De la era de lo sagrado al tiempo de las marcas. Barcelona, 2004

MARTÍNEZ BARREIRO, A.M. “La moda en las sociedades avanzadas”. A: Papers: revista de sociología. n. 54 (1998), pp. 129-137.

MATTHEWS DAVID, A. Fashion Victims: The Dangers of Dress Past and Present. Londres: Bloomsbury, 2015.

MC DOWELL, C. Histoire de la Mode Masculine, Éditions de la Martinière, 1997

MENÉNDEZ PIDAL, G.; BERNIS, C: “El traje burgués” A: La España del Siglo XIX vista por sus contemporáneos, Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1988. V. 1 ; pp. 456-479

Modes et Revolution, Musée de la Mode et du Costume, Palais Galliera, París, 1789

MOORE, D. L. Fashion Through Fashion Plates, 1771–1970. London: Ward Lock, 1971.

PASALODOS, M. “Algunas consideracions sobre la moda en la Belle Époque”, Indumenta: revista del Museo del Traje. n. 0 (2007), pp. 107-112 [6]

PENA, P. “Indumentaria en España: el periodo isabelino (1830-1868)”. Indumenta: revista del Museo del Traje. n. 0 (2007), pp. 95-106. [7]

PENA, P. “La moda en la Restauración, 1868-1890”, Indumenta, n. 2, 2011, pp. 6-34. [8]

PENA, P. El traje en el Romanticismo y su proyección en España (1828-1868).

Madrid: Ministerio de Cultura, Secretaría General Técnica, Subdirección General de Publicaciones Información y Documentación, 2008

PUERTA ESCRIBANO, R. La segunda piel: historia del traje en España: del siglo XVI al XIX. Valencia: Biblioteca Valenciana, 2006. 3

The Age of Napoleon. The Metropolitan Museum of Art, Nueva York, 1999.

TOUSSAINT-SAMAT, M. Historia técnica y moral del vestido, Madrid: Editorial Alianza, 1994.

WINGFIELD, L. English costume and fashion from the conquest to the regency.

London : Hope and Co. , [1884?]

Full de sala del Museo del Romanticismo de Madrid, dedicada a la moda femenina del segle XIX [9]

Nota: aquesta és una selecció bibliogràfica àmplia que pretén ser una aproximació al període de la peça.